

Branimir Ritonja

I am guilty (Kriv sem)

19. 9.–7. 10. 2017

artKIT, Glavni trg 14, Maribor
KID KIBLA, Maribor, Slovenija

Znani mariborski fotograf Branimir Ritonja se nam v sklopu Festivala fotografije predstavlja s ciklusom del z naslovom *I am guilty – Kriv sem*: gre za serijo prepoznavnih umetnikov, fotografiranih v podobi zapornikov.

Branimir Ritonja je bil, preden je postal fotograf, kriminalistično tehnični izvedenec ali, povedano krajše, forenzik. Mariborski CSI, žal brez televizijske serije. Prispeval je k razkrivanju kaznivih dejanj, predvsem seveda v okviru preiskav materialnih sledi s pomočjo fotografije. Tako se je izmojstril tudi v forenzični fotografiji, metodi dokumentiranja (največkrat) kraja zločina.

Fotografije Branimirja Ritonje so – hote ali nehote – povezane tudi z njegovim nekdanjim poklicem. Morda je to razlog, da v zadnjem času v njegovem delu sledimo vsebinam družbeno-kritične fotografije, ozaveščene dokumentacije, umetniške foto-interpretacije sodobne *societas*. Nekajletni projekt *Kaznilnica*, denimo, raziskuje probleme zaporov. Opus, naslovljen *Obrazi*, je nastal ob uličnih protestih v Mariboru, projekt oziroma instalacija z naslovom *Portreti* pa je povezan z begunci oziroma z aktualno situacijo migrantov, ki jih Ritonja fotografira za tehnično prepreko, po domače bodečo žico, kar je anahronija zakoreninjenemu mnenju mnogih, da so slednji sami odgovorni za svoj položaj.

Projekt *I am guilty – Kriv sem* je nastal dve leti nazaj na Umetniški tržnici. Gre za projekt, v okviru katerega smo na prelepem Židovskem trgu v Mariboru skupaj z drugimi umetniki ustvarjali, jedli in pili, kakor se spodobi, predvsem pa smo se kreativno družili. V razstavišču artKIT so danes na ogled dokazne fotografije, ki pričajo, da s(m)o na takratno Marijino vnebovzetje, kot razkriva datum in kar priča tudi ura, ves dan ustvarjali. Nastali so portreti umetnikov, pa tudi nekaterih mimoidočih, ki so nas takrat podprli v umetniški akciji, s katero smo želeli opozoriti na izredno težek položaj lokalnih umetnikov in samozaposlenih v kulturi. V okviru Umetniške tržnice je ves dan ducat priznanih mariborskih umetnikov ustvarjalo dobesedno na očeh javnosti, med njimi tudi Branimir Ritonja, ki je fotografiral umetnike *en face* ter v profilu z dodanimi uro in datumom, ki nas spomnijo na fotografije zapornikov ter simbolizirajo položaj umetnikov ne le lokalno, temveč v celotni Sloveniji. Zato Ritonja dodaja napis artist, umetnik kot zapornik: gre za poziv k dostojnejši obravnavi in predvsem za preživetje umetnosti skozi in z umetnostjo. Danes živimo v državi, ki kakor da pozablja, da je umetnost kot edina trajna kulturna dediščina pravzaprav odgovorna, da se taista država kiti z nazivom civilizirana.

"I am guilty as anyone of you," pravi fotograf Branimir Ritonja, s čimer parafrazira znan holivudski tekst ter v kontekst postavlja dejstvo, da je umetnik kriv že zato, ker je umetnik.

Branimir Ritonja (1961) je diplomiral na Fakulteti za varnostne vede. Prve črno-bele fotografije je v temnici razvijal že kot osnovnošolec. Svoja dela je predstavil na več kot 600 skupinskih in 53 samostojnih razstavah doma in na tujem. Fotografska zveza Jugoslavije mu je leta 1989 podelila naziv Mojster fotografije, je dobitnik številnih nagrad, med drugim plakete Francoske fotografske zveze in Glazerjeve nagrade z listino za dosežke na področju kulture. Ukvarja se s portretno, konceptualno in dokumentarno fotografijo. Živi in dela v Mariboru.

Leta 1981 je postal član Fotokluba Maribor, kjer se je srečal s svojim prvim dolgoletnim mentorjem Ivanom Dvoršakom. Že istega leta dobi več nagrad za fotografijo *Starec*. Leta 1986 posname nagrajeno delo *Deklica z jabolkom*, eno prvih fotografij, ki jo izdela v tehniki foto grafike, kar priča o kontinuirani želji po eksperimentiranju in odkrivanju novega v samem fotografskem mediju. 1989. dobi naziv za kandidata-mojstra fotografije, kar mu podeli Fotografska zveza Jugoslavije in omogoči razstavo v Beogradu. V 90. letih začne uporabljati kamero srednjega formata, naredi serijo *Grafiti*, ki jo razstavlja v Mali galeriji Cankarjevega doma. Mednarodna zveza za umetniško fotografijo (FIAP) mu je leta 1995 podelila naziv *umetnik fotografije*, prav tako mu je tri leta kasneje Fotografska zveza Slovenije podelila častni naziv *mojster fotografije*. V tem času tudi začne uporabljati digitalne medije.

Od leta 2002 deluje kot predsednik Fotokluba Maribor. Istega leta začne eksperimentirati s fotografijo na kamnu in drugih podlagah, rezultat pa je fotografsko-prostorska postavitev z naslovom *20*, realizirana v Fotogaleriji Stolp. Pomemben vtis naredi nanj udeležba na likovnih kolonijah in študijskih potovanjih po različnih državah in mestih Evrope. Na koloniji v Španiji leta 2001 nastane odmevna serija *Sin salida – brez izhoda*, ki jo razstavlja v Umetnostni galeriji Maribor, galeriji DLUM, Miheličevi galeriji na Ptuj ter Tržaškem likovnem salonu. Leta 2005 se odpravi na študijsko bivanje v Bratislavo, kjer nastanejo *Motivni kontrasti*. Od leta 2007 je član ZDSLU in DLUM. Med njegove izredno odmevne serije spadajo tudi *Portreti mariborskih umetnikov in Glazerjevih nagrajencev* (2011) in ostale fotografske serije *Arhitektura in portreti* (1987), *Svetlobne skice* (1988/98), *Sin Salida* (2001), *20* (2003), *Mariborska dvorišča* (2001–2004), *Nedeljsko jutro* (2004/05), *Predmestja* (2006), *Motivni kontrasti* (2005), *Kaznilnica* (2010–14), *Portreti umetnikov* (2011), *Navadni ljudje* (2013), *Portret* (2016), *Rob mesta ...*

torek, 19. 9. 2017, ob 18. uri – otvoritev razstave

sreda, 20. 9. 2017, ob 10. uri – zajtrk z umetnikom

Kuratorica razstave Nina Jeza

Razstava je odprta do 7. oktobra 2017.

Razstava je del programa Festivala fotografije Maribor (23. 9. do 30. 9. 2017) Fotokluba Maribor.

Razstavišče artKIT, Glavni trg 14, Maribor
torek–petek 10.00–13.00 in 17.00–19.00, sobota 10.00–13.00

KIBLA

KID KIBLA sofinancirajo Ministrstvo za kulturo RS in Mestna občina Maribor, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, projekt RISK CHANGE (2016–2020) sofinancira program Ustvarjalna Evropa Evropske Unije.